

Pesmi o Titu

Domala nepregledno je že število pesmi, posvečenih Titu, narodno-osvobodilni vojni in revoluciji, ki jima je stal na čelu, in poveljni socialistični izgradnji, ki jo simbolizira. V Titovi osebnosti so si našli navdih znani in največji pesniki naših narodov in narodnosti pa tudi številni neznani oblikovalci stiha, ki jim je bila prav pesem o Titu morda edini pesniški poskus. V počastitev štiridesetletnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ, ob enakem jubileju ustanovnega kongresa KP Slovenije ter ob petinosemdesetem rojstnem dnevu predsednika Tita uvajamo pričujočo številko Sodobnosti s krajšim izborom pesmi, ki zaradi iskrenosti navdiha in visoke oblikovalne moči svojih avtorjev ohranjajo in prenašajo v prihodnost svojo umetniško vrednost, hkrati in prav zato pa ostajajo tudi eno najbolj dragocenih pričevanj o naši skupno prehojeni poti, pričevanj našega skupnega duha in čustva v času in razvoju, predvsem pa seveda o sami osebnosti tovariša Tita.

Vladimir
Nazor

Titov »Naprej!«

Tovariš Tito jezdi pred kolono
po ozki gorski stezi.

Prav na vrhu
je led. Čeri in blato naokoli.
Na dnu v globeli teče kalen potok.
Oblaki črni se valé po nebu,
plasti meglè se dvigajo ko dim
v goró iz gozda jelk in smrek in bukev.
— On jezdi, jezdi; nič tegà ne vidi.
Le kam ga je prenesla Misel? V katerem
svetu živi? Od česa je zareza
krog trdih ust, od kod na čelu brazda?
Nenadno obstoji in ves se zdrzne.
Pred njim stoji prikazen. Vsa premrla
od mraza in snega. Stoji, mraz širi
in reče:

»Kam, ti drznež, kam? V tej gori
sem jaz vladar! Obrni se, poglej
te reveže, ki vodiš jih le-tod:
goli so, bosi, bedna ljudska truma,
nesrečna kri, ki jo moj dih zmrzuje.
Kam vodiš jih v trpljenje, v smrt? Nikar!
Vse zledenim vas v sohe, vse, pa boste

otrpli, nepremični, trdi stali
 v temni noči in ob belem dnevu
 na gorskih teh stezah kot znamenje
 mogočne moje sile, a ljudem svarilo,
 naj človek si ne drzne preko mej!
 Obrni se in vrni se v dolino,
 ostani za pečjo, grej si kosti
 pokoren, tih; postava prva
 za vas: živeti, naj bo kakor koli!«

Tako prikazen. — On z očmi zablisne
 in ogenj vsuje iz zenic plamtečih,
 spodbode konja, potepta prikazen,
 zakliče na ves glas:

»Naprej!«

- II. Tovariš Tito jezdi pred kolono,
 steza je vedno trša in bolj mrzla.
 Strašilo novo zdaj stoji pred njim
 in mu zapira pot. Ostuden stvor!
 Rumen, suh. Koža kar visi na njem,
 kosti rožljajo v njem kakor orehi
 v pol prazni vreči. Govori mu:

»Stoj!

Poglej me! Že predolgo me poznaš,
 a nikdar nisi videl me še vse.
 Veš, tista sem, ki dolgo te že spremljam
 kot senca po izropanih deželah;
 posedam v vseh dvoriščih in ob vseh
 ognjiščih, v vsakem hlevu; rôko vtikam
 v vse torbe — Lakota sem, Lakota!
 Razjaši konja, da ga jaz zajašem!
 Naj vodim tvoje izgubljene fante
 po breznih, po gozdovih in bregovih,
 kjer hrane najdeta si komaj kos
 in veverica. Snemi rdeči prapor
 in črni prapor moj razvij in dvigni!
 Tu jaz slavim uspeh in zmago. Stoj!
 Otresi se vseh sanj in vrni se
 v nižavo. Koplji, orji, sej in žanji,
 ker nič tako ni važnega ko kruh,
 in ni je večje sreče kakor sitost.

Predaj mi uzde in izgini!«

Tito

razjaše konja, a se ne obrne.
Skloni se k zemlji, zgrabi kepo blata,
zdrobi jo v prah in v žrelo vrže
prikazni in zakliče:

»Naprej! Naprej!«

III. Tovariš Tito pred kolono svojo prispe pod vrh planine.

Skale in meglà
zakrivajo sam vrh. Tam, kjer le stežka
bi mogel skozi, nov nestvor stoji
na strmi skali in strmi v jahača.
Oči nestvora so kot sovje, gobec
lisičji in zobje so kot podganje,
vsak sklep telesa grbavega je
oglat, bodeč. Strmi in govori:
»Od kod in kam, ti pustolovec blodni?
Me ne poznaš? Jaz oče sem vseh dvomov,
glasnik nesreče in glasnik kesanja,
ki so mi nohti ostri kakor kremplji.
da ž njimi v vaši vesti grebem grob,
ki v njem gnijó naj blazne ljudske sanje.
Kaj hočeš? Kaj si dvignil vso to trumo,
da zdaj trpi in kléca? Ideal
je sad na veji, ki nikdar je ne doseže
človeška roka; vrh planine te
se dviga nedostopen do neba.
Obrni se, nazaj! — ti pustolovec,
dejanja si umerjaj po močeh,
po zemlji hodi z drobnimi koraki.«

Tedaj pa vrh goré udari grom,
vihar zatuli in megla se dvigne,
pod nebom orel zavrešči; in sonce
zási je, ki slavno sije, hrani in ogreva;
in Titov glas se vsuje kakor dež
na utrujeno kolono, zmerom žejno
njegovega glasu:

»Naprej!«

Prev. Mile Klopčič